

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ФАКТОРИНГОВИХ
ОПЕРАЦІЙ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ

ГАНУСИН АНДРІЯНА АНДРІЇВНА

Студентка IV-го курсу

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 7 /27 жовтня 2020 року

Науковий керівник:

Макарович Вікторія Костянтинівна
кандидат економічних наук, доцент

Завідувач кафедрою _____:

Бачо Роберт Йосипович
доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 20_

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

**МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ФАКТОРИНГОВИХ
ОПЕРАЦІЙ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ**

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконала: студентка IV-го курсу

Ганусин Андріяна Андріївна

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Макарович Вікторія Костянтинівна**

кандидат економічних наук, доцент

Рецензент: **Варцаба Віра Іванівна,**

доктор економічних наук, професор,

завідувач кафедри фінансів і банківської справи

ДВНЗ "Ужгородський національний університет"

Берегове

2021

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Számvitel és Auditálás Tanszék

**A FAKTORING-MŰVELETEK SZÁMVITELÉNEK ÉS
ELEMZÉSÉNEK MÓDSZERTANA AZ
IRÁNYÍTÁSI RENDSZERBEN**

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: Hanuszin Andriána

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: Számvitel és adóügy

Témavezető: Makarovics Viktória

PhD, docens

Recenzens: Varcaba Vira

**közgazdaságtudományok doktora, professzor,
az Ungvári Nemzeti Egyetem pénzügyi és banki tanszékének vezetője**

ЗМІСТ

ВСТУП	6
ВСТУП УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	10
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ФАКТОРИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ	14
1.1. Економічний зміст факторингових операцій в системі управління	14
1.2. Огляд нормативно-правового забезпечення обліку факторингових операцій в сучасних умовах господарювання.....	21
1.3. Місце та роль аналізу факторингових операцій в ринкових умовах господарювання.....	24
РОЗДІЛ II. МЕТОДИКА ОБЛІКУ ФАКТОРИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ	29
2.1. Організаційно-економічна характеристика АТ «ОТП БАНК».....	29
2.2. Методика бухгалтерського обліку факторингових операцій у фактора та факторанта.....	39
2.3. Напрями удосконалення облікового відображення факторингових операцій в системі управління	48
РОЗДІЛ III. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФАКТОРИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АТ «ОТП БАНК»	53
3.1. Методика аналізу ефективності факторингових операцій в системі управління АТ «ОТП БАНК».....	53
3.2. Аналіз факторингових операцій : зарубіжний досвід та вітчизняна практика.....	61
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	65
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
ДОДАТКИ	
АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	

TARTALOM

BEVEZETÉS	6
BEVEZETÉS MAGYAR NYELVEN	10
FEJEZET I. A SZÁMVITELI FAKTORING MŰVELETEK ELMÉLETI ALAPJAI A VEZETŐI RENDSZERBEN	14
1.1. A faktoring műveletek gazdasági tartalma a vezetői rendszerben.....	14
1.2. A faktortevékenység elszámolásának szabályozási és jogi támogatásának felülvizsgálata a modern üzleti körülmények között.....	21
1.3. A faktoring műveletek elemzésének helye és szerepe piaci körülmények között.....	24
FEJEZET II. A SZÁMVITELI TÉNYEZŐ MŰVELETEK MÓDSZERTANA A VEZETŐI RENDSZERBEN	29
2.1. Az OTP Bank Nyrt. szervezeti és gazdasági jellemzése.....	29
2.2. A faktor és a faktoránt faktorálásának elszámolási módszerei.....	39
2.3. Útmutatások a faktoring ügyletek elszámolásának javításához az vezetői rendszerben.....	48
FEJEZET III. AZ OTP BANK NYRT. VEZETŐI RENDSZERÉBEN TÖRTÉNŐ FAKTORING MŰVELETEK ELEMZÉSÉNEK MÓDSZERE	53
3.1. Módszerek a faktoring műveletek hatékonyságának elemzésére az OTP Bank Nyrt. vezetői rendszerében.....	53
3.2. A faktoring műveletek elemzése: külföldi tapasztalatok és a hazai gyakorlat.....	61
KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK	65
KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK MAGYAR NYELVEN ...	68
FELHASZNÁLT IRODALOM	70
MELLÉKLETEK	
ANNOTÁCIÓ UKRÁN NYELVEN	
ANNOTÁCIÓ MAGYAR NYELVEN	
ANNOTÁCIÓ ANGOL NYELVEN	

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогодні факторинг є відносно новим продуктом фінансового ринку України. Проте, він швидко набуває популярності, адже за допомогою факторингу підприємства, які виступають факторантами, здатні вирішити головну проблему, з якою вони зустрічаються постійно під час здійснення своєї основної діяльності – нестачею обігових коштів. Цей продукт приносить користь факторам, тобто установам та організаціям, які надають факторингові послуги у вигляді доходів від факторингових операцій.

Факторинг допомагає керувати дебіторською заборгованістю, так як підприємства не в змозі забезпечити вчасне її погашення, а також часто надають свої послуги чи реалізують продукцію в кредит.

Дослідженням поняття «факторингу» і методики обліку та аналізу факторингових операцій займалися такі вітчизняні та зарубіжні науковці: Говорушко Т. А., Бутинець Ф. Ф., Внукова Н. М., Семенихин Р. Б., Гутко Л.М., Кокс А. Н. і МакКензі Дж. А., Форман М., Гілбертта Дж., Селінджер Ф., Макарович В. К., Дмитрієв А. А., Є.В Склеповий та інші.

Проте, на сьогоднішній день не сформовано єдиного визначення поняття «факторинг». Також не існує єдиної думки, яка стосується відображення факторингових операцій в бухгалтерському обліку та їх аналіз.

На практиці виникає багато невирішених питань щодо облікового відображення факторингових операцій та їх аналіз, що підкреслює актуальність теми та необхідність поглиблених досліджень.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у теоретичному та практичному обґрунтуванні методики обліку та аналіз факторингових операцій в системі управління.

Для досягнення поставленої мети виокремленні наступні **завдання**:

- ознайомитися з економічним змістом факторингових операцій в системі управління;

- розглянути нормативно-правове забезпечення обліку факторингових операцій в сучасних умовах господарювання;
- визначити місце та роль аналізу факторингових операцій в ринкових умовах господарювання;
- надати організаційно-економічну характеристику АТ «ОТП БАНК»;
- дослідити методику бухгалтерського обліку факторингових операцій у фактора та факторанта;
- запропонувати напрями удосконалення облікового відображення факторингових операцій в системі управління;
- ознайомитися з методами аналізу ефективності факторингових операцій в системі управління;
- проаналізувати зарубіжний досвід та вітчизняну практику факторингових операцій.

Об'єктом дослідження виступають факторингові операції АТ "ОТП Банк".

Предметом дослідження є теоретичні та практичні підходи облікового відображення факторингових операцій та їх аналіз в системі управління.

Методи дослідження. В процесі написання роботи використовувалися наступні методи пізнання: індукція та дедукція, за допомогою яких нами визначено загальні тлумачення стосовно обліку та аналізу факторингових операцій в системі управління, групування і порівняння – для визначення та уточнення бухгалтерської сутності обліку та аналізу факторингових операцій в системі управління. В роботі використано методи зіставлення і спостереження та описовий метод. Також застосовувався метод аналізу та узагальнення, який сприяв формуванню власної думки стосовно кожного розглянутого питання.

Отримані результати полягають в обґрунтуванні впровадження нової послуги – факторингу на фінансовому ринку України, як дієвого інструменту вирішення проблеми боргових зобов'язань та систематизації і узагальненні

методичних аспектів обліку і аналізу факторингових операцій в сучасних умовах господарювання.

Практичне значення одержаних результатів роботи. За результатами дослідження сформовано напрямки вдосконалення методики обліку і аналізу ефективності факторингових операцій. Рекомендації та пропозиції, викладені в кваліфікаційній роботі, спрямовані на використання в практичній діяльності суб'єктів господарської діяльності.

Інформаційною базою даного дослідження є: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Законі України « Про банки та банківську діяльність», Закон України «Про приєднання України до Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг», Податковий кодекс України, Цивільний кодекс України, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Господарський кодекс України та інші законодавчі акти та нормативно-правові акти Національного банку України, наукові статті, наукова, навчальна та довідкова література, матеріали АТ "ОТП Банк".

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

В розділі I розкрито економічний зміст факторингових операцій в системі управління, розглянуто нормативно-правове забезпечення обліку факторингових операцій в сучасних умовах господарювання, визначено місце та роль аналізу факторингових операцій в ринкових умовах господарювання.

В розділі II окреслено організаційно-економічну характеристику АТ «ОТП БАНК», досліджено методику бухгалтерського обліку факторингових операцій у фактора та факторанта та запропоновано напрями удосконалення облікового відображення факторингових операцій в системі управління.

В розділі III здійснено аналіз ефективності факторингових операцій та проаналізовано зарубіжний досвід та вітчизняну практику факторингових операцій.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження обговорювались та отримали позитивну оцінку на науково-практичній конференції "Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права" в м. Полтава, 28 квітня 2021 р., на якій було представлено доповідь на тему «Економічний зміст факторингових операцій в системі управління підприємствами для цілей їх облікового відображення».

Публікації. За результатами виконаного дослідження опубліковано в співавторстві тези доповіді: Макарович В.К., Ганусин А.А. Економічний зміст факторингових операцій в системі управління підприємствами для цілей їх облікового відображення. *Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (Полтава, 28 квітня 2021 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2021. Ч. 1. С.60-62.

BEVEZETÉS

A téma aktualitása. Jelenleg a faktoring viszonylag új termék az ukrainai pénzügyi piacon. Ezért, gyors népszerűségnek örvend, mivel az gazdálkodó egység a faktoring segítségével, amelyek faktorántként vannak jelen képesek megoldani azon problémát, amellyel fő tevékenységük során folyamatosan szembesülnek - a működőtőke hiányával. Ez a termék előnyös a faktoringot igénybe vevő faktoroknak, azaz azoknak az intézményeknek és szervezeteknek, amelyek faktoring szolgáltatásokat nyújtanak faktoring műveletekből származó jövedelem formájában.

A faktoring segít a vevőkövetelések kezelésében oly módon, hogy ha a vállalkozások nem képesek időben visszafizetni tartozásaikat, emellett gyakran nyújtják saját szolgáltatásaikat vagy termékeiket hitel fejében értékesítik.

A "faktoring" fogalmának és a faktoring műveletek számviteli, valamint módszertani tanulmányozásával a következő hazai és külföldi szakemberek foglalkoztak: Govorushko T.A., Butynets F.F., Vnukova N.M., Semenikhin R.B., Gutko L.M., Cox A.N. és McKenzie J.A., Foreman M., Gilbert J., Salinger F., Makarovich V.K., Dmitriev A.A., Sklepovy E.V. és mások.

Azonban mindmáig nincs egyetlen pontos meghatározása a "faktoringnak". Nincs egyetértés abban sem, hogy a faktoring műveletek hogyan tükröződnek a számvitelben és azok elemzésében.

A gyakorlatban sok megoldatlan kérdés merül fel a faktoring műveletek elszámolásával és elemzésével kapcsolatban, amely hangsúlyozza a téma aktualitását és a mélyebbre szántó kutatás szükségességét.

A szakdolgozat **célja** a faktoring műveletek elméleti és gyakorlati módszereinek megalapozása a könyvelésben és azok elemzésében a vállalatirányítás rendszerében.

E cél elérése érdekében a következő feladatokat határozandóak meg:

- megismerkedni a faktoring műveletek gazdasági tartalmával a vállalatirányítás rendszerében;

- mérlegelni a faktoring ügyletek szabályozási és jogi támogatását a modern üzleti körülmények között;
- a faktoring ügyletek elemzésének helyének és szerepének piaci körülmények közötti meghatározása;
- az OTP Bank Nyrt. szervezeti és gazdasági jellemzőinek ismertetése;
- a faktor és a faktorátor faktorszámolási műveleteinek elszámolási módjának tanulmányozása;
- javaslatok tétele a faktoring műveletek könyvelésének javítására a vállalatirányítás rendszerében;
- ismertetni a faktoring műveletek hatékony elemzésének módszereit a vállalatirányítási rendszerben;
- a faktoring műveletek külföldi tapasztalatainak és hazai gyakorlatának elemzése.

A szakdolgozat **objektuma** - a OTP Bank Nyrt. faktoring műveletei.

A kutatás **tárgya** - a faktoring műveletek elszámolásának elméleti és gyakorlati megközelítése és elemzése a vállalatirányítás rendszerében.

A kutatás elvégzésének folyamatában a következő **kutatási módszerek** voltak alkalmazandók: indukción és dedukción, amelyekkel általános értelmezéseket határoztunk meg a vállalatirányítás rendszerében szereplő faktoring műveletek könyvelésével és elemzésével, csoportosítással és összehasonlítással - a számviteli számviteli lényegének meghatározása és tisztázása érdekében, valamint a faktoring műveletek elemzése az vállalatirányítás rendszerének érdekében. A kutatásban az összehasonlítás és megfigyelés módszereit, valamint a leíró módszer volt alkalmazva. Az elemzés és az általánosítás módszere is adaptálva volt, amely minden véleményezett kérdésben elősegítette a saját vélemény kialakítását.

A **kapott eredmények** megalapozzák egy új szolgáltatás, a faktoringolás bevezetését Ukrajna pénzügyi piacára, amely hatékony eszköz az adósság problémájának megoldására és az adósság rendszerezésére, valamint a számviteli módszertani szempontok általánosítására és a faktoring műveletek elemzésére a modern üzleti körülmények között.

A kutatási eredmények gyakorlati jelentősége. A kutatás eredményei alapján megfogalmazásra került a számviteli módszerek fejlesztési irányai és a faktoring műveletek hatékonyságának elemzése. Az szakdolgozatban megfogalmazott ajánlások és javaslatok célja az vállalkozások üzleti gyakorlatában történő alkalmazás.

Ezen a szakdolgozat **információs bázisát** a következő normatív-jogi dokumentumok képezték: Ukrajna törvénye "A számvitelről és pénzügyi beszámolókról Ukrajnában", Ukrajna törvénye "A pénzügyi szolgáltatásokról és a pénzügyi szolgáltatások piacának állami szabályozásáról", Ukrajna törvénye „A bankokról és banki tevékenységekről”, Ukrajna törvénye "Ukrajna csatlakozásáról az UNIDROIT nemzetközi faktoringról szóló egyezményéhez", Ukrajna Adókodexe, Ukrajna Polgári Törvénykönyve, Nemzeti Számviteli Standardok, Ukrajna Kereskedelmi Törvénykönyve, valamint az Ukrán Nemzeti Bank egyéb jogszabályai és rendeletei, tudományos cikkek, kutatások, ismeretterjesztő értekezések és szakirodalmak, OTP Bank Nyrt. adatai.

A szakdolgozat felépítése. A kutatás a következő elemeket tartalmazza: bevezetés, három fejezet, következtetések, felhasznált irodalom és mellékletek.

Az első fejezet feltárja a faktoring műveletek gazdasági tartalmát a vállalatirányítás rendszerében, figyelembe veszi a faktoring műveletek elszámolásának szabályozási és jogi támogatását a modern üzleti körülmények között, meghatározza a faktoring műveletek elemzésének helyét és szerepét a szolgáltatások piacán.

A második fejezet feltárja az OTP Bank Nyrt. szervezeti és gazdasági jellemzőit, megvizsgálja a faktor és a faktorát faktoring műveleteinek elszámolásának módját, és javaslatokat szorgalmaz a faktoring műveletek számvitelének javítására az vállalatirányítás rendszerében.

A harmadik fejezet elemzi a faktoring műveletek hatékonyságát, valamint megvizsgálja a faktoring műveletek külföldi tapasztalatait és hazai gyakorlatát.

A kutatási eredmények. A szakdolgozat főbb eredményei megvitatásra került és pozitív elbírálásban részesült a „Gazdaság, számvitel, pénzügy és jog

aktuális problémái” című tudományos-gyakorlati konferencián, Poltavában, 2021. április 28-án, amely bemutatásra került a kutatás a „Faktoring műveletek gazdasági tartalma a vállalkozások vezetői rendszerében a számviteli kimutatásokban”.

Publikációk. A szakdolgozat egy társszerzőségben megjelent tanulmány eredményeit is magába foglalja: Makarovich V.K., Hanuszin A.A. Faktoring műveletek gazdasági tartalma a vállalkozások vezetői rendszerében a számviteli kimutatásokban. A közgazdaságtan, a számvitel, a pénzügy és a jog aktuális kérdései: nemzetközi tudományos-gyakorlati konferencia (Poltava, 2021. április 28.) 2. rész. Poltava: CFEND, 2021. 1. rész, 60-62 o.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ФАКТОРИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ

1.1. Економічний зміст факторингових операцій в системі управління

Фінансовий ринок має безліч різних інструментів, які застосовуються в ході господарської діяльності підприємств та організацій. Одним з таких інструментів являється факторинг. Ті науковці, які працювали з терміном «факторинг», мають неоднакові погляди на одне і те саме теоретичне твердження.

Слово «факторинг» походить від англійського «factor» що в перекладі означає посередник, агент. Це слово згадується ще у далеких до нас роках, проте, тільки з середини ХХ воно набуває трактування економічного поняття.

Для того, щоб детально ознайомитися з поняттям «факторинг», ми спробуємо розкрити його економічний зміст за допомогою дослідження різних інтерпретацій цього поняття, що наведені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Поняття факторингу за використанням різних джерел

Джерело	Визначення
Господарський кодекс України [14]	Факторинг - фінансування під відступлення права грошової вимоги
Говорушко Т. А. [12, с. 2]	Факторинг – це система фінансування, при якій постачальник товарів переуступає короткострокові вимоги по торгових угодах факторинговій компанії чи комерційному банку, що здійснює такого роду операції.
Бутинець Ф. Ф. [7, с. 184]	Факторинг – це кредитування клієнта банком, різновид комісійної операції, універсальна система фінансового обслуговування клієнтів, включаючи бухгалтерське, інформаційне, рекламне, збутове, транспортне, страхове, кредитне і юридичне обслуговування та операція з переуступки першим кредитором прав вимоги боргу третьої особи іншому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу першому кредитору.

Продовження табл. 1.1

Семенихин Р. Б. та інші [46]	Факторинг – комплекс фінансових послуг, що надається клієнтові в обмін на відступлення дебіторської заборгованості, який включає фінансування постачань товарів, страхування кредитних ризиків, облік стану дебіторської заборгованості і роботу з дебіторами по своєчасній оплаті.
Кокс А. Н. і МакКензі Дж. А. [59]	Факторинг – будь-які операції з неоплаченими борговими вимогами.
М. Форман, Дж. Гілбертта, Ф. Селінджер . [12, с. 2]	Факторинг –це відкрита угода про повне обслуговування, яке включає фінансування, страхування кредитних ризиків, стягнення боргів та інші послуги без права регресу.

Зробивши теоретичне зіставлення вищенаведених понять щодо факторингу, ми схильні вважати, що найбільш доцільно апелювати до викладеного поняття в працях Семенихин Р. Б., Лефеля О.О та більшості авторів, а саме: «Факторинг – комплекс фінансових послуг, що надається клієнтові в обмін на відступлення дебіторської заборгованості, який включає фінансування постачань товарів, страхування кредитних ризиків, облік стану дебіторської заборгованості і роботу з дебіторами по своєчасній оплаті» [46].

Також, вважаємо за необхідне запропонувати власне трактування поняття «факторинг», а саме: факторинг - це сукупність фінансових операцій, в ході яких постачальник товарів (робіт, послуг), тобто факторант передає власну дебіторську заборгованість факторинговій компанії, банку та іншій фінансовій установі (фактору), яка має право надавати факторингові послуги в обмін на грошові кошти за вартістю дебіторської заборгованості, яка менша за вартість відвантаження.

В науковій літературі поняття факторингу розглядається у різних варіаціях. Ознайомившись з дефініціями факторингу, ми простежили, що виділяються наступні критерії його визначення: інструмент, діяльність, продукт, операція та послуга.

Відповідно до Закону України « Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» фінансова послуга - операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством,

- і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів. Визначати факторинг як послугу беруться такі дослідники як: Борисов А. Б., Бурова М. Є., Кожина Л. М., Леднев М. В., Нікіфоров О. В., Чиж М. Д., Шаніна А. М [31, с. 2].

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» фінансовим інструментом прийнято вважати контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншого. Факторинг як інструмент, що використовується на фінансовому ринку, розглядають наступні науковці: Аванесова Н. Е., С. Л., Гриценко В. В., Левчено Н. М. та інші [31, с. 2].

Що стосується фінансових операцій, то цьому терміну можна дати наступне визначення: фінансова операція - будь-яка операція, пов'язана зі здійсненням або забезпеченням здійснення платежу суб'єктом фінансового моніторингу [4, с. 447]. Фінансова операція являє собою угоду, зв'язок, або рух коштів, що здійснюється між покупцем і продавцем, щоб обміняти актив для оплати. Критерії визначення факторингу як операції, що здійснюються суб'єктами господарювання належить Бутинець Ф. Ф., Гордієнко Д. Д., Гутко Л. М., Ішкова Н. О., Ковальчук А. Т., Сурніна К. С. Також в Податковому кодексі України, Законі України « Про банки та банківську діяльність» та Господарському кодексі України [31, с. 2].

На думку Колобанова Д. Є. та Лефеля О. О. факторинг - це фінансовий продукт, що являє собою форму представлення фінансової послуги на ринку[31, с. 2].

Плеяда вчених, серед яких Гаширов Г. М., Шукліна Н. Г., Руденко Л. В., Стоянова О. С. та Токунова А. В. розглядають факторинг як діяльність [31, с. 2]. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

фінансова діяльність являє собою діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства.

Отже, беручи до уваги вищевказане, ми можемо дійти висновку, що сутність факторингу полягає у визначенні різних підходів до свого економічного змісту. Це ми відобразимо в рисунку 1.1.

Рис. 1.1. Суб'єкти здійснення факторингу

* Джерело: розроблено автором на основі [4, с. 447; 18, с. 2]

З економічного погляду факторинг можна розглядати як операцію, що має кредитний характер, оскільки умова негайної сплати розрахункових документів постачальника означає, що фактор кредитує свого клієнта до моменту отримання платежу від боржника[4, с. 443].

Факторингові операції почали активно використовуватися замість вексельної форми комерційного кредиту для обслуговування процесу реалізації товарів, починаючи з 1960-х років. Вперше факторингові операції почав застосовувати створений у Великій Британії ще у XVII ст. будинок факторів (House of Factors) [4, с. 442].

Факторингові операції включають в себе:

- купівлю права на вимогу боргу;

- фінансування постачань з відстроченням платежу;
- кредитування у вигляді попередньої оплати боргових вимог;
- покриття кредитних і процентних ризиків, ризику ліквідності;
- ведення бухгалтерського обліку постачальника, зокрема реалізації продукції (робіт, послуг);
- управління дебіторською заборгованістю;
- інкасування дебіторської заборгованості постачальника;
- страхування постачальника від кредитного ризику;
- інформаційне обслуговування клієнта [12, с. 4].

Основними функціями факторингу являються:

- 1) фінансування поставок товарів (послуг);
- 2) керування дебіторською заборгованістю;
- 3) покриття фінансових ризиків;
- 4) оцінювання платоспроможності покупця [4, с. 441].

На нашу думку, представлені функції повністю розкривають сутність факторингу, проте, ми вважаємо, що з подальшим розвитком факторингу кількість його основних функцій значно збільшиться.

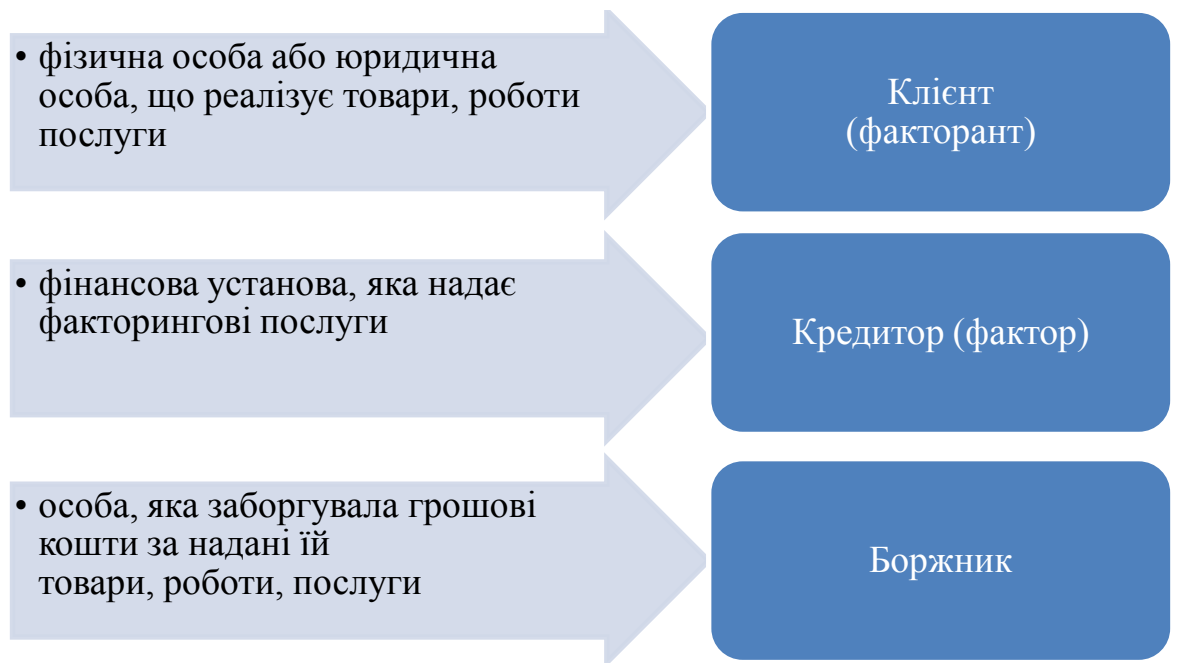
Як правило суб'єктами факторингових операцій являються наступні учасники:

1. Клієнт (факторант) – фізична або юридична особа, яка здійсню господарську діяльність з постачання товарів, робіт, послуг та має право отримати від дебітора розрахунок за отримані ним товари, роботи, послуги. Клієнт повинен укласти договір з факторинговою компанією чи банком.

2. Кредитор (фактор) – фінансова установа, яка викупує рахунки у своїх клієнтів, тобто надає факторингові послуги.

3. Боржник (позичальник) – особа, покупець який має заборгованість за товари, роботи і послуги перед їх постачальником.

Для кращого сприйняття зобразимо це за допомогою рис. 1.2.:

Рис. 1.2. Суб'єкти факторингових операцій

*Джерело: розроблено автором

Класифікація факторингу може здійснюватися за такими ознаками:

- 1) за місцем проведення (резидентністю);
- 2) за участю боржника в угоді;
- 3) за періодичністю обслуговування;
- 4) за способом розрахунків з постачальниками (залежно від зворотності вимоги);
- 5) за способом кредитування постачальника;
- 6) за способом обліку рахунків-фактур факторингових операцій;
- 7) за видом обслуговування операцій;
- 8) за ступенем фінансування;
- 9) за об'єктом вимоги;
- 10) залежно від вимог постачальника до факторингової компанії [4, с. 441].

Детальніше розглянути класифікацію факторингових операцій пропонуємо за допомогою таблиці 1.2:

Таблиця 1.2

Класифікація факторингових операцій

Ознака факторингу	Види факторингу
1. Місце проведення (резидентність)	<ul style="list-style-type: none"> • Внутрішній (учасники операції є резидентам); • Зовнішній (учасники операції є нерезидентам).
2. Участь боржника в угоді	<ul style="list-style-type: none"> • відкритий, якщо боржника повідомлено про участь в угоді факторингової компанії; • закритий (конфіденційний), якщо боржника не повідомляють про участь факторингової компанії.
3. Періодичність обслуговування	<ul style="list-style-type: none"> • регулярний - постійна співпраця між фактором та факторантом; • одноразовий, разова факторингова угода.
4. Розрахунки з постачальниками (залежно від зворотності вимоги)	<ul style="list-style-type: none"> • з правом регресу (з правом зворотної вимоги до постачальника відшкодувати сплачену суму); • без права регресу (без права зворотної вимоги до постачальника відшкодувати сплачену суму).
5. Спосіб кредитування постачальника	<ul style="list-style-type: none"> • у формі попередньої оплати; • з оплатою вимог на певну дату.
6. Спосіб обліку рахунків-фактур факторингових операцій	<ul style="list-style-type: none"> • з відкритим обліком рахунків-фактур, тобто коли боржники переказують фактору всі платежі, призначені факторанту; • агентського типу, коли дисконтуються продажі окремим покупцям, а кредит забезпечується факторинговою компанією з відкриттям спеціальних рахунків для конкретних операцій.
7. Види обслуговування операцій	<ul style="list-style-type: none"> • простий; • вексельний, коли розрахунок з факторантом проводиться за допомогою векселя, а факторингова компанія обліковує ці векселі.
8. Ступінь фінансування	<ul style="list-style-type: none"> • без фінансування, коли постачальник, після відвантаження продукції, пред'являє рахунки своєму покупцеві через факторингову компанію чи банк, завдання якого – одержати платіж на користь клієнта у строки, визначені договором. Зазвичай це 30-120 днів; • з фінансуванням, коли факторингова компанія купує у клієнта рахунки-фактури на умовах негайної оплати 60-90 % вартості відвантаження.
9. Об'єкт вимоги	<ul style="list-style-type: none"> • з платіжними вимогами за товари; • з платіжними вимогами кредиторів до позичальників.
10. Вимоги постачальника до факторингової компанії	<ul style="list-style-type: none"> • відкритий факторинг без права регресу; • повне обслуговування з правом регресу.

*Джерело: [4, с. 441]

Механізм проведення факторингових операцій полягає в тому, що банк чи то факторингова компанія, викупує у свого клієнта (постачальника товарів, робіт, послуг) платіжні вимоги боржника, який в свою чергу повинен

повернути борг вже факторинговій компанії. Механізм надання факторингових послуг спробуємо зобразити за допомогою рис. 1.3.:

Рис. 1.3. Механізм надання факторингових послуг

*Джерело: розроблено автором

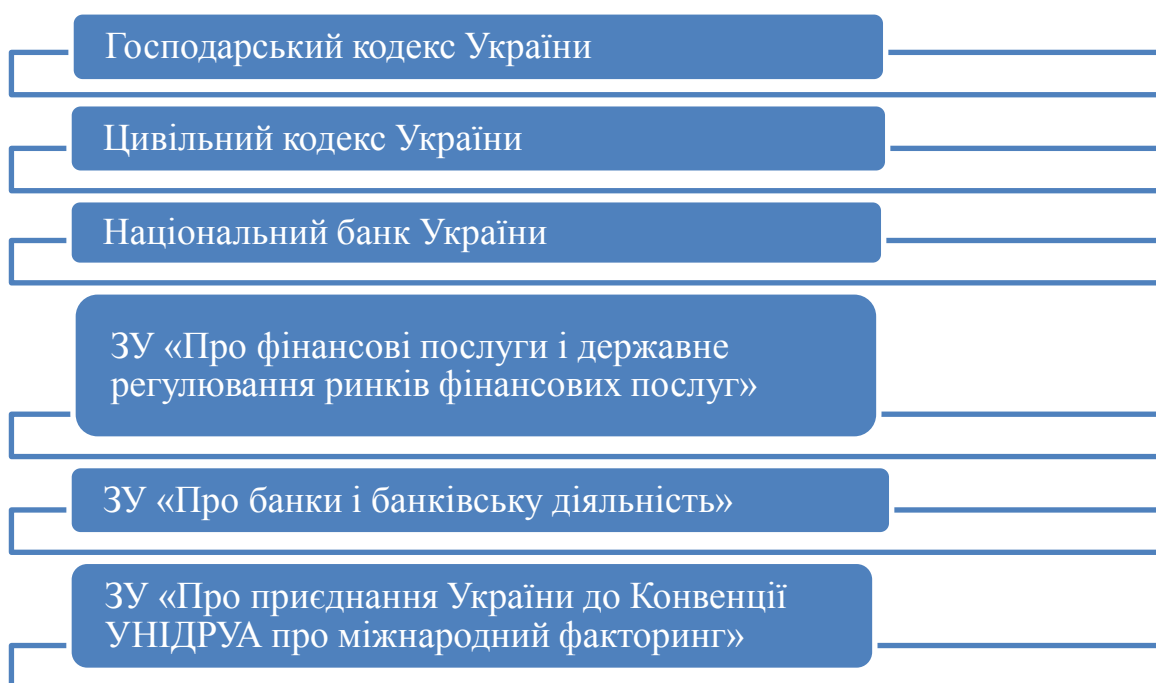
Макарович В. К [31, с. 4] у своїй праці пропонує розглядати факторингові операції як їх сукупність, що пов'язані з управлінням оборотним капіталом шляхом інкасування дебіторської заборгованості, де одна сторона – клієнт продає кредиту (фінансовій установі) своє право на грошову вимогу до боржника, а відповідна фінансова установа передає грошові кошти в оплату грошової вимоги клієнту і надає йому різного роду обслуговування, якщо це передбачено договором.

1.2. Огляд нормативно-правового забезпечення обліку факторингових операцій в сучасних умовах господарювання

Формування факторингу на території України почалося 11 січня 2006 року коли Україна вступила до міжнародної Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг. Участь в міжнародних конвенціях дуже часто

дозволяє розширити проблеми розвитку правової системи за відсутності спеціального національного регулювання тієї або іншої проблеми [32, с. 4].

Нормативно - правове регулювання факторингових операцій в Україні регламентується такими установчими документами як Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України, Закон України «Про приєднання України до Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг», Закон України «Про банки і банківську діяльність», Закон України «Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг» та іншими законодавчими актами, а також нормативно-правовими актами Національного банку України, що зображено на рис. 1.4.:

Рис. 1.4. Нормативно-правове регулювання факторингових операцій в Україні

*Джерело: розроблено автором

Згідно з статтею 350 Господарського кодексу України «Факторингові операції» банк має право укласти договір факторингу (фінансування під відступлення права грошової вимоги), за яким він передає або зобов'язується передати кошти у розпорядження другої сторони за плату, а друга сторона

відступає або зобов'язується відступити банку своє право грошової вимоги до третьої особи [14].

У Законі України «Про банки і банківську діяльність», відзначається, що факторинг є придбанням права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги із взяттям на себе виконання таких вимог і приймання платежів [43].

Щодо Цивільного кодексу України, то в ньому оперує інше визначення поняття «факторинг». За Цивільним кодексом України факторинг визначається як договір, в якому одна сторона (фактор) передає або зобов'язується передати грошові кошти в розпорядження другої сторони (клієнта) за плату, а клієнт відступає чи зобов'язується відступити факторові своє право грошової вимоги до третьої особи (боржника). Також зазначається, що клієнт може відступити факторові свою грошову вимогу до боржника з метою забезпечення виконання зобов'язання клієнта перед фактором. Сторонами у договорі факторингу є фактор і клієнт.

Клієнтом у договорі факторингу може бути фізична або юридична особа, яка є суб'єктом підприємницької діяльності. Фактором може бути банк або інша фінансова установа, яка відповідно до закону має право здійснювати факторингові операції [54].

Проаналізувавши визначення, ми можемо спостерігати деякі відмінності. Саме через невідповідність законодавчих актів в понятті факторингу, ми можемо спостерігати відсутність попиту в користуванні факторинговими послугами. Це питання потребує розгляду з метою стандартизації поняття факторингу за допомогою законодавчого та виконавчого апарату.

Як зазначено в Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг, держави-учасниці цієї конференції усвідомлюючи той факт, що міжнародний факторинг відіграє значну роль у розвитку міжнародної торгівлі, і тому визнаючи важливість прийняття єдиних правил для створення правової бази, яка сприятиме міжнародному факторингу, підтримуючи справедливу

рівновагу інтересів між різними сторонами, які беруть участь у факторингових операціях[26].

1.3. Місце та роль аналізу факторингових операцій в ринкових умовах господарювання

Факторингові операції успішно застосовуються в усіх розвинених країнах світу як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. У цьому велика заслуга факторингових компаній, які мають великий досвід і можливості у розробці збутової стратегії, у транспортному, рекламному, інформаційному й іншому обслуговуванні [34, с. 3].

На фоні світового ринку в Україні факторингові операції тільки набувають популярності. На це впливає недовіра громадян до банківської системи, а також незнання всіх наявних продуктів на ринку.

Економічна ефективність факторингових операцій полягає в тому, що вони дають змогу істотно підвищити ліквідність активів, рентабельність компаній та їхню платоспроможність, що забезпечує економічне зростання суб'єктів господарювання [20, с. 2].

Факторинг має певні переваги для всіх груп підприємств незалежно від їх розмірів. Для малих підприємств факторинг вирішує питання отримання беззаставного фінансування. Середні підприємства вбачають у факторингу можливість страхування ризиків та адміністративне управління дебіторською заборгованістю. Великим підприємствам факторинг дозволяє очистити баланс (зменшити дебіторську заборгованість без збільшення кредиторської заборгованості), що є актуальним для підприємств, які планують залучити нових інвесторів. Крім того, для великих підприємств завжди залишається актуальним питання прискорення обігу дебіторської заборгованості [9, с. 2].

За допомогою факторингових послуг можна збільшити кількість оборотних коштів підприємства; здійснювати ефективне фінансове

планування; зменшити відсоток ризику, які пов'язані з відстрочкою за товари, роботи, послуги; вдало управляти дебіторською заборгованістю, збільшувати конкурентоспроможність на ринку, а також розширити масштаби діяльності підприємства.

Проте, факторинг не є ідеальним. Він має низку недоліків. Наприклад, для факторанта факторинг являється досить дорогим способом залучення фінансових ресурсів. Факторинг передбачає підвищені вимоги до оформлення первинних документів по дебіторській заборгованості. Більшість боржників можуть негативно сприйняти факт використання факторингових послуг. Також одним з недоліків факторингу є наявність ліміту фінансування. Для фактора існують ризики, які пов'язані з несплатою або невчасною сплатою боржниками грошових коштів, а також ризики повернення товару.

У світовій практиці факторинг вважається ефективним фінансовим інструментом, який не лише забезпечує вихід із кризових ситуацій, але й сприяє підвищенню стабільності діяльності підприємств та посиленню їх конкурентоспроможності шляхом спрямування коштів на збільшення обсягів продаж та асортимент товарів, не відволікаючи їх при цьому в дебіторську заборгованість [16, с. 3].

В українській практиці факторинг досить часто прирівнюють до кредиту, хоча для цього нема ніяких підстав. Ці поняття мають різне правове підґрунтя. Для кредиту характерно мати конкретний термін, який прописується в договорі. Тим паче, для того аби отримати кредит, потрібно мати хорошу кредитну історію, а також бути платоспроможним вже на той період, коли є потреба в отриманні кредиту. Що стосується факторингу, то тут фінансова установа орієнтується на майбутнє компанії-клієнта та не вимагає застави на відміну від кредиту. За всі можливі ризики, які можуть виникнути в ході господарської діяльності, відповідає банк. Слід врахувати і часові рамки здійснення цих операцій. Процедура оформлення кредиту займає значно більше часу, так, як банк детально вивчає свого потенційного

клієнта, а також його дебіторів. Що стосується процедури факторингу, то клієнтам надаються значні можливості для розвитку, оскільки факторинг не обмежений чітко встановленими сумами. Співробітництво з банком у межах факторингового обслуговування не зобов'язує компанію до відкриття поточного рахунку та переходу на повне банківське обслуговування в даному банку [2, с. 2].

На нашу думку, використання факторингу підприємствами є більш вдалим варіантом ніж кредит, тому що насамперед виробникові потрібно якнайшвидше отримати плату за відвантажену продукцію, роботу чи надану послугу для того, щоб отримані кошти реінвестувати у подальший розвиток бізнесу.

Для аналізу факторингових операцій в ринкових умовах господарювання потрібно використовувати ряд наступних процедур:

- ✓ аналіз доцільності використання факторингового механізму;
- ✓ оцінка ризикованості факторингу;
- ✓ оцінка якості дебіторської заборгованості за факторинговими операціями;
- ✓ аналіз доходів та витрат по факторингу, їх зіставлення.

На думку Дроздова О. Г., Іваненко В. О., Ольховський О. А. результати такого аналізу повинні забезпечити прийняття управлінських рішень щодо перспектив використання факторингу, а також дозволити спрогнозувати майбутні грошові потоки від такої діяльності [16, с. 8].

Аналіз факторингових операцій слід розглядати з двох сторін: перша – це фактор, тобто фінансова установа, яка має право надавати факторингові послуги, інша – факторант, який виступає в ролі клієнта факторингової компанії і має наміри отримати послуги з факторингу.

АТ "ОТП БАНК" виступає в цій ситуації фактором, та здійснює аналіз факторингових операцій за допомогою показників фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, рентабельності, прибутковості та ефективності факторингових операцій. Аналіз проводиться АТ "ОТП БАНК"

з метою визначення стану підприємства-дебітора, обґрунтування можливості отримання від боржника погашення, ефективності використання факторингового портфелю, обґрунтування можливості отримання прибутку [29, с. 116].

Компанія, яка перебуває на позиції факторанта в якості ефективного управління оборотним капіталом аналізує показники оборотності дебіторської заборгованості, ефективності використання оборотного капіталу. Мета аналізу полягає у виявленні економічних переваг факторингу як операції з управління оборотним капіталом. Аналіз здійснюється на основі обчислення зазначених показників та проводиться внутрішніми користувачами факторанта з метою прийняття управлінських рішень про застосування факторингових операцій [29, с. 116].

Як висновок, можемо зазначити, що факторинг слід розвивати і популяризувати в Україні з метою розвитку економіки та збільшенню ефективності фінансової системи. Це можна зробити за допомогою ознайомлення споживачів з таким продуктом як «факторинг» та доопрацювати законодавчий фундамент для того, аби побудувати довіру у відносинах між фактором та факторантами (рис. 1.5.):

Рис. 1.5. Шляхи розвитку факторингу в Україні

*Джерело: розроблено автором

Ми вважаємо, що популяризація факторингових послуг в національному середовищі призведе до розвитку підприємств так, як

факторинг дає змогу збільшити обсяги продажів товарів (робіт, послуг) з використанням умов відстрочення платежів. Підприємства матимуть змогу збільшити обсяги постачання товарів, так як в них з'являться вільні грошові кошти, котрі вони можуть реінвестувати у створення нової продукції, що збільшить їх прибутковість. Також, за допомогою факторингу збільшиться конкурентоспроможність підприємств, тобто здатність створювати більш якісні товари та послуги.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В ході дослідження нами було опрацьовано як теоретичні, так і практичні аспекти обліку та аналізу факторингових операцій в системі управління. На завершальній стадії ми впевнено можемо зазначити, що в обліку факторингових операцій присутні певні проблеми та неточності, які виділяють науковці з теоретичної та практичної точки зору.

За результатами дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Факторинг — це сукупність фінансових операцій, в ході яких постачальник товарів (робіт, послуг), тобто факторант передає власну дебіторську заборгованість факторинговій компанії, банку та іншій фінансовій установі (фактору), яка має право надавати факторингові послуги в обмін на грошові кошти за вартістю дебіторської заборгованості, яка менша за вартість відвантаження.

2. Усі факторингові операції можна класифікувати за трьома основними ознаками: за місцем проведення угоди (внутрішній, міжнародний), за рівнем ризикованості (з регресом, без регресу), за типом взаємодії з покупцем.

3. Методика відображення факторингових операцій на рахунках бухгалтерського обліку залежить від учасника факторингової операції та від виду факторингу.

Так, відображення факторингових операцій у фактора (банківської установи) здійснюється на рахунках 2030 «Вимоги, що придбані за операціями факторингу із суб'єктами господарювання», 9800 «Розрахункові документи за факторинговими операціями» та 9129 «Інші зобов'язання з кредитування, що надані клієнтам». Також застосовуються транзитні рахунки та контррахунки. А відображення результатів факторингових операцій у факторанта без права регресу здійснюється на субрахунках 733 «Інші доходи від факторингових операцій» та 952 «Інші фінансові витрати», а відображення

результатів факторингових операцій з правом регресу здійснюється позабалансовому рахунку 042 «Непередбачені зобов'язання».

4. Факторингові операції відносяться до високо ризикових, за рахунок того, що існує імовірність несплати або невчасної сплати зобов'язань покупцем. Переваги, привабливість факторингу і його доцільність при управлінні дебіторською заборгованістю виявляється в процесі аналізу його ефективності.

Аналіз факторингових операцій дає змогу визначити його ефективність, динаміку, структуру кредитного портфеля та привабливість під час управління дебіторською заборгованістю.

Проведення аналізу ефективності факторингових операцій по АТ "ОТП БАНК" дає можливість стверджувати, що у 2020 році прибуток від факторингових операцій в порівнянні з попереднім роком зменшився на 15150 тис. грн., проте показник прибутковості факторингових операцій набув позитивного темпу росту і збільшився на 2%. Разом з цим, дохідність факторингових операцій склала 35,4 тис. грн., що в абсолютному показнику дало нам +3,1 у 2020 році. Частка активів на кінець 2020 року дорівнювала сумі в розмірі 58,9 млрд грн, що на 31,6% більше ніж на початок року, однак питома вага факторингових операцій в активах АТ "ОТП БАНК" на кінець звітного 2020 року зменшилася на 46,6% в порівнянні з початком року. З цього слідує, що АТ "ОТП БАНК" варто переглянути та удосконалити факторингу діяльність, адже такий фінансовий інструмент може збільшити його доходи, привабити нових клієнтів та відіграти важливу роль у майбутньому розвитку товариства.

5. Підходи щодо регулювання ринку факторингу на перспективу керуються «Білою книгою», яку Національний банк У країни оприлюднив на своїй сторінці. В цій книзі описані загальна концепція розвитку факторингу в Україні, модель майбутнього регулювання ринку, очікувані позитивні тенденції розвитку факторингу та подальша комунікація. Головною ціллю цього видання є розвиток класичного торгового факторингу на території

України, як ефективного інструменту управління дебіторською заборгованістю та прозорість і дотримання ринкового етикету під час здійснення факторингової діяльності та виокремлення її від ринку торгового факторингу. У результаті такі дії повинні призвести до захисту прав боржників, коли фінансові компанії будуть виконувати свою роботу, а також простимулювати подальший розвиток факторингу.

Факторинг може бути ефективно структурований таким чином, щоб і постачальник, і фактор вигравали від його економічних переваг. При цьому потрібне ретельне планування факторингової угоди з точки зору управління.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A szakdolgozat során megvizsgálásra került a faktoring műveletek mind az elméleti, mind pedig a gyakorlati oldala a számvitelben és a vállalatirányításban. Következtetéskép elmondható, hogy a faktoring műveletek könyvelésében problémák és hiányosságok vannak jelen, gyakorlati és elméleti téren, amelyekre a szakemberek is felhívják a figyelmet.

A kutatás eredményei a következők:

1. A faktoring olyan pénzügyi műveletek összesége, amelyek során az áruk beszállítói (szolgáltatások, munkálatok) azaz a faktorantok átadják a saját követeléseiket egy faktoring cégnek, banknak vagy más monetáris intézménynek (faktornak) amelynek jogában áll különféle faktoring szolgáltatások nyújtása a kötelesség összegén belül, ami nem haladja meg a leszállítás értékét.

2. A faktoring műveleteket három fő szempont szerint osztályozandó: a megállapodás megkötésének helye szerint (belső és nemzetközi), a kockázat szintje szerint (regresszióval, regresszió nélkül), a vásárlóval való együttműködés szerint.

3. A számviteli számlákon belüli kimutatás függ a faktoring műveletben való résztvevőtől, valamint a faktoring szolgáltatás típusától.

Tehát a faktoring műveletek kimutatása a faktornál (banknál) a 2030 „Gazdálkodó szervezetekkel történő faktoring ügyletek keretében szerzett igények”, 9800 „Faktoring műveletek elszámolási dokumentumai”, valamint 9129 „Az ügyfeleknek nyújtott egyéb hitelezési kötelezettségvállalások” számlákon történnek. A hasonló ügyletek kimutatása tranzit és kontra számlákon is történik. Az eredmény kimutatás a faktorantnál regressziós jog nélkül a 733 „Egyéb bevételek faktoring műveletektől” és 952 „Egyéb pénzügyi kiadások” számlákon történik. Viszont, ha rendelkezik regressziós joggal akkor a mérlegen kívüli 042 „Nemelőrelátott kötelezettségek” számlát használjuk.

4. A faktoring műveletek a magas rizikóval járnak mivel fennáll annak a lehetősége, hogy a vásárló nem időben vagy egyáltalán nem fogja végrehajtani a

kifizetést. Ezen műveletek előnye lehet a célszerűség alkalmazás a kötelességek irányításában.

A faktoring műveletek elemzése lehetővé teszi annak hatékonyságának, dinamikájának, a hitelállomány szerkezetének és vonzerőjének meghatározását a követelések kezelésében.

Az OTP Bank Nyrt. elemzésekor a faktoring műveleteinek effektivitását 2020-ban, akkor arra a következtetésekre juthatunk, hogy 15 150 ezer hrivennyel csökkent az előző évhez képest, viszont ezen műveletek jövedelmezősége pozitív tendenciát mutat, azaz 2%-os növekedést. Számban ez 35,4 ezer hrivnya jövedelmet, ami abszolút mutatóban +3,1 növekedést jelent 2020-ban. 2020 végére az aktívák részesedése 58,9 milliárd hrivnya volt, ami 31,6% több mint az év elején, viszont a faktoring műveletek súlya ezen összesen belül 46,6% csökkent. Ebből kifolyólag a bank számára előnyös lenne növelni ezen műveletek számát, mivel ez egy pénzügyi forrás, ami jelentősen növelheti a jövedelmeket így képezve egy jelentős alapot a társaság fejlesztésére.

5. A faktoring piac jövőbeli szabályozásának megközelítésében várhatóan irányadó lesz az úgy nevezett „Fehér könyv”, amelyről információt az Ukrán Nemzeti Bank saját internetes oldalán tett közvé. Ez a könyv leírja az ukrain faktoring-fejlesztés általános koncepcióját, a jövőbeni piaci szabályozás modelljét, a faktoring-fejlesztés várható pozitív tendenciáit és a további kommunikációt. A kiadvány fő célja: a klasszikus kereskedelmi faktoring kialakítása Ukrajnában, amely hatékony eszköz a követelések kezelésére, valamint az átláthatóság és a piaci etikett betartása a faktoring műveletek végrehajtása során, és elválasztja azt a kereskedelmi faktoring piacától. Ennek következtében, az ilyen cselekvéseknek az adósok jogainak védelméhez kell vezetniük, amikor a pénzügyi társaságok munkájukat végzik, valamint ösztönözniük kell a faktoring további fejlődését.

A faktoring hatékonyan strukturálható úgy, hogy mind a faktorant, mind a faktor kihasználja gazdasági előnyeit. Ehhez a faktoring megállapodás gondos kezelése szükséges a vezetőség tekintetében.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аванесова Н. Е. Переваги факторингу в управлінні дебіторською заборгованістю підприємств України. *Молодий вчений*. - 2017. - № 1. - С. 531-534. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_1_127.
2. Авдєєв Ю. С. Факторинг як інструмент прискорення фінансування. *Управління розвитком*. - 2014. - № 13. - С. 3-5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_13_3.
3. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України, 2010-2020. URL: <https://smida.gov.ua/db/emitent/escrin/kv/showform/5/1484>.
4. Арбузов С. Г., Колобов Ю. В., Міщенко В. І., Науменкова С. В. Валютні операції // *Банківська енциклопедія*. — Київ : Центр наукових досліджень Національного банку України : Знання, 2011. — 504 с. — (Інституційні засади розвитку банківської системи України).
5. Бібліотека економіста. 2005 – 2021. URL: <https://library.if.ua/books/1.html>
6. Брік С. В. Особливості проведення факторингових операцій для первісного кредитора. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки*. - 2014. - № 5. - С. 98-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_ekon_2014_5_17.
7. Бутинець Ф. Ф.. *Бухгалтерський словник*. Житомирський інженерно-технологічний ін- т. Житомир : ПП «Рута», 2001. 220 с.
8. Вигівська І. М. Аналітичне забезпечення управління ризиками факторингової діяльності. *Серія : Економіка*. - 2015. - Вип. 2. - С. 335-339. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuues_2015_2_58.
9. Вовк В. Я. Проблеми та перспективи використання факторингу в Україні. *Фінансові дослідження*. - 2018. - № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/find_2018_2_10.
10. Волохова Л. Ф. Аналіз ефективності факторингових операцій у комерційних банках. *Вісник Одеського національного університету. Серія:*

Економіка. - 2016. - Т. 21, Вип. 8. - С. 98-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2016_21_8_20.

11. Гнедков А. В. Особливості обліку факторингових операцій у банку. *Бізнес Інформ.* - 2015. - № 11. - С. 320-324. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_11_53.

12. Говорушко Т. А., Ситник І. П., Степаненко К. М. Факторинг як форма рефінансування дебіторської заборгованості. 2012. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4980/1/123.pdf>.

13. Гончаренко О. В. Факторинг у міжнародній економічній діяльності України. *Економічний простір.* - 2017. - № 119. - С. 14-24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2017_119_4

14. Господарський кодекс України: Закон від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

15. Діденко С. В. Організаційно-економічні аспекти розвитку факторингових послуг банків в умовах фінансово-економічних викликів. *Вісник Університету банківської справи.* - 2015. - № 3. - С. 53–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2015_3_11.

16. Дроздова О. Г. Факторинг як дієвий механізм управління дебіторською заборгованістю: обліково-аналітичний аспект. *Бізнес Інформ.* - 2018. № 6. С. 314-322. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2018_6_44.

17. Дубина М. В. Визначення природи факторингової послуги та особливостей її надання фінансовими установами. *Фінансові дослідження.* - 2018. - № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/find_2018_1_10.

18. Дутова Н. В. Особливості бухгалтерського та податкового обліку факторингових операцій у постачальників. *Економіка і організація управління.* - 2017. - Вип. 1. - С. 86-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2017_1_11.

19. Еш С. М. Факторингове фінансування на вітчизняному ринку фінансових послуг. Наукові праці Національного університету харчових

технологій. - 2016. - Т. 22, № 5. - С. 68-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht_2016_22_5_11.

20. Завора Т. М. Аналіз ринку факторингових послуг в Україні. *Економіка і регіон*. 2012. № 6. С. 131-135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2012_6_26.

21. Зеленіна О.О. Факторинг як елемент позикового капіталу: обліково-теоретичний аспект. *Міжнародний збірник наукових праць*. Випуск 3(18). с. 1 – 8.

22. Зубілевич С. Я. Облік основної діяльності факторингових компаній України за МСФЗ. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. - 2016. - Вип. 2. - С. 73-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnugvp_ekon_2016_2_10.

23. Каракоч Т. С. Правове регулювання факторингу в Україні як специфічної фінансової послуги. *Молодий вчений*. 2018. № 4(2). С. 677-680. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4\(2\)_77](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_4(2)_77).

24. Колодізева С. О. Розвиток ринку факторингових послуг України в умовах європейської інтеграції. *Бізнес Інформ*. - 2016. - № 1. - С. 282-287. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2016_1_48.

25. Коломієць К. В. Сторони договору факторингу. Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія". - 2018. - Вип. 4. - С. 194-202. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vchfo_2018_4_21.

26. Конвенція УНІДРУА про міжнародний факторинг про міжнародний факторинг (Оттава, 28 травня 1988 року). Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

27. Кузь В. І. Напрями удосконалення обліку факторингових операцій. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2015. - № 2. - С. 61-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2015_2_10.

28. Левченко О.М. Факторинг: методика облікового процесу. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2010 р. с. 219 – 233.

29. Макарович, В. К. Аналіз ефективності факторингових операцій як інструменту управління оборотним капіталом. *Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2013. Том 14. № 3. С. 114-122.*

30. Макарович В.К., Ганусин А.А. Економічний зміст факторингових операцій в системі управління підприємствами для цілей їх облікового відображення. *Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (Полтава, 28 квітня 2021 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2021. Ч. 1. 71 с. С.60-62.

31. Макарович В. К. Економічна сутність та ідентифікація факторингових операцій в системі бухгалтерського обліку. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2013. Т. 18, Вип. 2(1). С. 12-16 . URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2013_18_2\(1\)__4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2013_18_2(1)__4).

32. Макарович В. К. Факторинг: еволюція і становлення. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/24278/1/64-Makarovich-186-189.pdf>.

33. Марченко О. В. Фінансовий механізм факторингових операцій банку: аналіз ключових аспектів. *Молодий вчений*. - 2017. - № 3. - С. 798-802. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_3_185.

34. Момот Л. В. Факторингові послуги в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки 2016. Вип. 16(2)*. С. 147-149. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_16\(2\)__40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_16(2)__40).

35. Настенко М. М. Особливості бухгалтерського обліку факторингових операцій в комерційних банках України. *Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси*. - 2012. - Вип. 9(2). - С. 478-486. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9\(2\)__69](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9(2)__69).

36. Недеря Л.В. Факторингові операції: технологія проведення та облікові процедури. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи в Україні. Т.7:Збірник наукових праць*. Суми: Мрія1 ЛТД; УАБС, 2003.-320 с.

37. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. 1991—2021. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oprilyudneno-pidhodi-domaybutnogo-regulyuvannya-rinku-factoringu>.

38.Офіційний сайт ОТП Bank, 2008-2021. URL: <https://www.otpbank.com.ua>.

39. Пальчук О. І. Факторинг на світовому ринку фінансових послуг в умовах економічної глобалізації. Інститут світової економіки і міжнародних відносин. Київ. 2011 р. с. 12 – 13.

40. Панкратова Л.А. Особливості обліку факторингових операцій в комерційних банківських структурах. Збірник наукових праць Уманського НУС. Ч. 2: Економічні науки. 2016. Вип. 88. С. 297–304.

41. Поліщук О. В. Удосконалення механізму регулювання факторингових послуг в Україні. Стратегія розвитку України. - 2015. - № 2. - С. 80-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sru_2015_2_17.

42. Пошивалова О. В. Михалочкіна М. О. Факторингових послуг в Україні та світі. 2018 р. с. 20 – 22.

43. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.

44. Про перелік банків, які мають банківську ліцензію та письмовий дозвіл на здійснення операцій, у тому числі з валютними цінностями, та заходи впливу, застосовані до банків щодо здійснення окремих операцій: Лист НБУ від 11.07.2003. № 41-211/1496. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1496500-03#Text>.

45. Прохорова В. В. Оптимізація руху грошових коштів підприємства на основі факторингу. Актуальні проблеми економіки. - 2015. - № 10. - С. 452-457. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2015_10_56.

46. Семенихин Р. Б. Методика аудита факторингових операцій: автореф. дис. ... канд. економ. наук: 08.00.12. Москва, 2011. 24 с.
47. Смирна О. В. Особливості та проблеми реалізації факторингових операцій в Україні. *Бізнес Інформ.* - 2020. - № 1. - С. 324-330. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_1_42.
48. Субін О. М. Бухгалтерський облік, аналіз і контроль операцій за договором факторингу. Житомирський державний технологічний університет інститут обліку і фінансів. Житомир. 2012 р. с. 89.
49. Тагійев Д. А. Права и обязанности сторон по договору факторинга. *Наука і правоохорона.* - 2014. - № 4. - С. 289-296. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nip_2014_4_48.
50. Тарасенко А. Теоретичні аспекти функціонування та розвитку факторингу . Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2017. - № 3. - С. 135-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppcu_2017_3_19.
51. Тохтамиш Т.О. Перспективи розвитку міжнародного факторингу у сучасних умовах. *Науковий вісник Харківського державного університету.* Випуск 14. Частина 1. 2015 р. с. 19 – 22.
52. Фарінович І. В. Міжнародний досвід застосування факторингу в Україні. *Молодий вчений.* - 2015. - № 2(6). - С. 1434-1437. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2\(6\)__356](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(6)__356).
53. Фарінович І. В. Факторингові операції: класифікаційний підхід. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу.* - 2017. - № 2. - С. 100–104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vbumb_2017_2_20.
54. Цивільний Кодекс України № 435IV від 16січ. 2003р. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
55. Чепис О. І. Сутність факторингу та його переваги над іншими фінансовими інструментами. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* Серія : Право. - 2017. - Вип. 44(1). - С. 108-112. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2017_44\(1\)__26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2017_44(1)__26).

56. Шабанова О. Наукові підходи до тлумачення сутності "факторинг". Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2017. - № 4. - С. 146-152. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppeu_2017_4_20.

57. Шпаргало Г. Є. Аналіз специфіки здійснення факторингового обслуговування українськими банками. Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна. - 2013. - Вип. 42. - С. 84-89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2013_42_11.

58. Югас Е. Ф. Економічний зміст факторингу: сутність та місце в ринковій економіці. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2015. - Вип. 1. - С. 74-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2015_1_13.

59. Anthony N. Cox. MacKenzie. International Factoring / Anthony N. Cox and John A. – L : Eu-romoney Publication, 1986. S. 112.

ДОДАТКИ

Банківська ліцензія на право надання банківських послуг

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК
УКРАЇНИ

БАНКІВСЬКА ЛІЦЕНЗІЯ

№ **191** від **05** жовтня 20**11** р.

ВИДАНА Публічному акціонерному
(повна та скорочена назва банку)
товариству
«ОТП Банк»
(АТ «ОТП Банк»)

УНЕСЕНОМУ ДО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ БАНКІВ
з **02** березня **1998** р. за номером **273**,

НА ПРАВО НАДАВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ*,
ВИЗНАЧЕНИХ ЧАСТИНОЮ ТРЕТЬОЮ СТАТТІ 47
ЗАКОНУ УКРАЇНИ
“ПРО БАНКИ І БАНКІВСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ”

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ
І. В. Соркін

* Банківські послуги, які є валютними операціями, надаються на підставі генеральної ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій.

00006

Додаток Б

Генеральна ліцензія на право здійснення валютних операцій

**НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК
УКРАЇНИ**

ГЕНЕРАЛЬНА ЛІЦЕНЗІЯ
на здійснення валютних операцій
від 19.03.2018 № 191-2

ВИДАНА ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ
(повне найменування банку)
«ОТП БАНК»

21685166
(ідентифікаційний код за ЄДРПОУ)

НА ПРАВО ЗДІЙСНЕННЯ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗГІДНО
З ДОДАТКОМ.
ВЛАСНИК ЦЬОЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ЛІЦЕНЗІЇ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ
ДОТРИМУВАТИСЯ ВСТАНОВЛЕНИХ ЗАКОНОДАВСТВОМ
УКРАЇНИ І НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ВИМОГ ЩОДО
ПРОВЕДЕННЯ ЗАЗНАЧЕНИХ У НІЙ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ.
ГЕНЕРАЛЬНА ЛІЦЕНЗІЯ НЕ ДІЙСНА БЕЗ ДОДАТКА.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ К. В. РОЖКОВА

00031

Договір факторингу

ДОГОВІР ФАКТОРИНГУ № _____

м. Київ

«__» _____ 201_ року

_____, надалі – «Клієнт», ідентифікаційний код _____, місцезнаходження: _____, в особі _____, що діє на підставі _____, з одного боку, та

_____, надалі – «Фактор», ідентифікаційний код _____, яке має статус фінансової установи за законодавством України та внесене до Державного реєстру фінансових установ України (реєстраційне свідоцтво _____ від _____ року), місцезнаходження: _____, в особі _____, що діє на підставі _____, з другого боку,

спільно іменовані надалі «Сторони», а кожен окремо – «Сторона»,

врахувавши, що Клієнт володіє, використовує та розпоряджається правом грошової вимоги до третьої особи – Боржника, пов'язаного з наданим кредитом у відповідності до укладеного кредитного договору № _____ від _____ року, погашення Боржником Заборгованості за яким не відбулось в строк з тих чи інших причин, уклали даний Договір факторингу (далі - «Договір»).

1. Предмет договору

- 1.1. Клієнт (Первісний Кредитор) передає, а Фактор (Новий Кредитор) приймає право грошової вимоги, що належить Клієнту, і стає кредитором за Кредитним договором, в розмірі Заборгованості по Кредитному договору.
- 1.2. Фактор передає грошові кошти в розпорядження Клієнта за плату шляхом дисконтування суми Заборгованості відповідно до умов цього Договору.
- 1.3. За цим Договором Фактор одержує право (замість Клієнта) вимагати від Боржника належного виконання всіх зобов'язань за Кредитним договором.

2. Тлумачення термінів

Сторони домовились, що тут і надалі в цьому Договорі, Додатках до нього, наведені нижче терміни при відсутності в тексті вказівок на інше мають наступні значення:

Боржник	фізична особа, громадянин України _____, ідентифікаційний номер _____, паспорт серія ____ № _____, виданий _____, який мешкає за адресою: м. Київ, _____, що уклав Кредитний договір із _____, правонаступником якого є _____, не виконує свої зобов'язання за зазначеним договором, а також будь-які представники Боржника, фінансові та майнові поручителі, повірені, правонаступники, інші особи, що взяли на себе обов'язок виконати (повністю або частково) зобов'язання замість Боржника, дані про яких передані Фактору відповідно до умов Договору;
Договір Документація	цей Договір з усіма змінами, доповненнями та додатками; документи, які є в наявності у Клієнта та засвідчують права грошової вимоги, що передаються, а саме, оригінал Кредитного договору № _____ від _____ року з усіма супутніми документами;
Законодавство	Цивільний кодекс України та Господарський кодекс України, інше законодавство України, що може бути застосоване до Сторін у зв'язку з підписанням цього Договору чи на підставі цього Договору;
Заборгованість	Сукупність невиконаних грошових зобов'язань Боржника перед Клієнтом, які складаються із заборгованості Боржника за тілом (основною сумою) кредиту, за неоплаченими відсотками за користування кредитом, за платою (комісією) за ведення кредитної справи, а також за неоплаченою неустойкою. Розмір Заборгованості розраховується станом на день підписання Сторонами цього Договору;
Кредитний договір	Кредитний договір № _____ від _____ року, укладений _____, правонаступником якого є _____, та Боржником, у відповідності до якого перший надав Боржнику грошові кошти (кредит) в розмірі та на умовах, встановлених договором, а Боржник зобов'язався повернути кредит та сплатити проценти, а також додаткові угоди до цих договорів.
Право Вимоги	право грошової вимоги Клієнта до Боржника, строк платежу за якою настав (наявна вимога), щодо погашення Заборгованості, яка виникла на підставі Кредитного договору, та підтверджується Документацією.

Право грошової вимоги за Кредитним договором було відступлено Клієнту на підставі Договору купівлі-продажу кредитного портфеля від _____ року, укладеного з Публічним акціонерним товариством «ОТП Банк».

3. Завезнення та гарантії

- 3.1. Кожна із Сторін заявляє і гарантує іншій Стороні, що наступні заяви та гарантії є правдивими, точними і повними на момент укладення цього Договору:
- 3.1.1. Сторона є юридичною особою, яка належним чином створена та існує за законодавством України, і має необхідну правосдатність та дієздатність, а також ліцензії/дозволи/свідоцтва та інші необхідні погодження державних органів для укладення та виконання положень цього Договору;
- 3.1.2. фізична особа, яка зазначена в преамбулі Договору і підписала її від імені Сторони, наділена достатніми для цього повноваженнями, що не скасовані і не обмежені, всі внутрішні процедури відповідної Сторони, передбачені установчими документами та іншими внутрішніми нормативними документами Сторони, необхідні для реалізації цих повноважень, виконані в повному обсязі і належним чином;
- 3.1.3. по відношенню до кожної зі Сторін не існує ніяких дій або документів з боку суду, господарського або третейського суду, органів державної виконавчої служби, правоохоронних і будь-яких інших органів, служб, посадових осіб, юридичних або фізичних осіб, що можуть привести до невиконання або неналежного виконання Стороною своїх зобов'язань за цим Договором або до визнання його недійсним чи неукладеним;
- 3.1.4. укладення і виконання кожної зі Сторін цього Договору не суперечить жодному положенню угод (договорів) цієї Сторони з третіми особами;
- 3.1.5. відсутні будь-які інші обставини, які б обмежували Сторони в укладенні та виконанні цього Договору.
- 3.2. Клієнт відповідає перед Фактором за недійсність Прав Вимоги.
- 3.3. На момент укладення цього Договору Клієнту не відомо (та документально не підтверджено) про існування дій з боку будь-яких органів, служб, посадових, юридичних або фізичних осіб, що можуть привести до невиконання або неналежного виконання зобов'язань за цим Договором, визнання його недійсним чи неукладеним.
- 3.4. Клієнт гарантує, що грошові вимоги, права яких відступаються за цим Договором, є дійсними на момент відступлення, виникли на законних підставах, не погашені, не прощені, не списані, не стягнені, а також, що грошові вимоги не відступлені Клієнтом третім особам, Клієнтом не укладено угод про заміну зобов'язань, у Боржника немає інших законних підстав для відмови від виконання таких вимог.
- 3.5. Клієнт гарантує Фактору, що Боржник не має зустрічних однорідних грошових вимог до Клієнта.
- 3.6. Всі обов'язки Закритого акціонерного товариства «ОТП Банк», правонаступником якого є Публічне акціонерне товариство «ОТП Банк», перед Боржником, які випливають з Кредитного договору, на момент укладання цього Договору виконані в повному обсязі.
- 3.7. Клієнт гарантує та відповідає перед Фактором, що обробка персональних даних Боржника Клієнтом до відступлення Прав вимог по цьому Договору здійснювалась у повній відповідності до Закону України «Про захист персональних даних».
- 3.8. Клієнт підтверджує, що інформація, зазначена в частині другій статті 12 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» йому надана Фактором в повному обсязі.
- 3.9. Відступлення Права Вимоги за цим Договором здійснюється без згоди (за згодою) Боржника.

4. Виключення відповідальності Клієнта

- 4.1. Сторони погоджуються, що Клієнт не відповідає за невиконання або неналежне виконання Боржником грошової вимоги, право якої відступається і яка пред'явлена до виконання Фактором.

5. Порядок Фінансування

- 5.1. У відповідності до умов цього Договору Фактор передає грошові кошти в розпорядження Клієнта за плату шляхом дисконтування суми Заборгованості, а Клієнт відступає Факторові Право грошової вимоги до Боржника в розмірі Заборгованості, яке виникло внаслідок укладення з Боржником Кредитного договору та надання Боржнику кредитних коштів згідно умов Кредитного договору.
- 5.2. Загальний розмір Заборгованості Боржника, Право Вимоги щодо якої відступається, складає _____ доларів США (_____ доларів США __ центів), що станом на дату підписання Сторонами цього Договору становить _____ грн. (_____ гривень __ копійки) за офіційним курсом Національного банку України 22,886491 грн. за 1 долар США, з яких:
- за основною сумою боргу за фінансовим кредитом _____ грн. (_____ гривні __ копійок);

- відсотки за користування фінансовим кредитом _____ грн. (_____ гривень _____ копійок);
- пеня за прострочення виконання зобов'язань _____ грн. (_____ гривень _____ копійок).

6. Ліміт фінансування. Платежі

- 6.1. Сторони домовились, що ліміт Фінансування складає _____ (_____ гривень 00 копійок) гривень, без ПДВ.
- 6.2. Фактор здійснює Фінансування Клієнта шляхом одноразового перерахування суми, що вказана в п.6.1 цього Договору, на вказаний Клієнтом рахунок **протягом 2 (двох) робочих днів з моменту підписання Сторонами цього Договору.**
- 6.3. Днем здійснення Фінансування вважається день надходження грошових коштів в повному обсязі на рахунок Клієнта.

7. Права та зобов'язання Сторін

- 7.1. Клієнт зобов'язаний:
  - 7.1.1. Протягом 2 (двох) робочих днів від дня здійснення Фінансування згідно розділу 6 цього Договору передати Новому кредитору Документацію за Антом приймання-передачі документів.
  - 7.1.2. Протягом 2 (двох) робочих днів від дня здійснення Фінансування згідно розділу 6 цього Договору сповістити Боржника про відступлення Прав Вимоги Фактору і повідомити, що платежі по Кредитному договору повинні сплачуватись на користь Нового кредитора в гривнях за офіційним курсом Національного банку України на дату здійснення платежу за реквізитами: _____
Повідомлення повинне бути направлено Боржнику поштою в письмовій формі з повідомленням про вручення.
Повідомлення повинне бути підписане уповноваженою особою Клієнта та засвідчено печаткою Клієнта. Копії повідомлень, поштових реєстрів відправлення та поштових повідомлень про вручення відправлення повинні бути надані Фактору.
- 7.2. Фактор зобов'язується:
  - 7.2.1. Здійснити Фінансування Клієнта згідно розділу 6 цього Договору.
- 7.3. Клієнт має право:
  - 7.3.1. Вимагати від Фактора здійснення Фінансування згідно розділу 6 цього Договору.
- 7.4. Фактор має право:
  - 7.4.1. На наступне відступлення (продаж) права грошової вимоги третім особам.

8. Конфіденційність

- 8.1. Сторони погодили, що будь-яка інформація, що стосується Договору, в тому числі інформація, що містить банківську, комерційну таємницю та персональні дані з урахуванням виключень, передбачених положеннями законодавства України вважається конфіденційною і не може розголошуватись третім особам, окрім випадків, коли друга Сторона дасть на це попередню письмову згоду. Фактор гарантує забезпечення адекватного режиму доступу, обробки і захисту конфіденційної інформації відповідно до вимог чинного законодавства України.
- 8.2. За порушення п. 8.1 Договору винна Сторона несе відповідальність в розмірі завданих збитків.
- 8.3. Дія п.п. 8.1-8.2 цього Договору продовжується протягом 5 років посліп з моменту припинення дії Договору.

9. Персональні дані

- 9.1. Я/Ми, особа(и), уповноважена(і) на підписання Договору від імені Фактора (надалі – «Власник/и персональних даних»), підписанням даного Договору надаю/ємо Клієнту свою однозначну згоду/дозвіл на:
  - обробку Клієнтом персональних даних Власника(ів) персональних даних (будь-якої інформації про Власника/ків персональних даних або інформації, що стосується Власника/ків персональних даних, в тому числі, однак не виключно інформації щодо прізвища, власного імені, по батькові, паспортних даних, ідентифікаційного коду, дати, місця народження, громадянства, адреси проживання, адреси реєстрації, номерів контактних телефонів/факсів, адреси електронної пошти тощо (надалі – «Персональні дані») з метою:
    - (1) укладення, зміни, припинення договорів, виконання договорів, а також для здійснення дій, пов'язаних із укладенням, зміною, припиненням та/або виконанням договорів, у тому числі шляхом здійснення прямих контактів із Власником/ами персональних даних за допомогою засобів зв'язку,

- (2) надання третіми особами (будь-які особи з якими Клієнт перебуває у договірних відносинах, а також члени Групи ОТП) послуг Клієнтом для виконання ним своїх функцій та/або для виконання укладених з Клієнтом договорів,
- (3) захисту Клієнтом своїх прав та інтересів,
- (4) здійснення Клієнтом прав та виконання обов'язків за іншими відносинами між Клієнтом та Власником/ами персональних даних або Партнером.
  - передачу (поширення), у т.ч. транскордонну, Клієнтом Персональних даних Третім особам, зміну, знищення Персональних даних або обмеження доступу до них, включення Персональних даних до бази Персональних даних Клієнта з метою, зазначеною в підпунктах 1-4 п.9.1 цього Договору, та без необхідності надання Власнику/кам персональних даних письмового повідомлення про здійснення зазначених дій. Підписанням цього Договору Власник/и персональних даних підтверджує/ють, що він/вона/вони письмово повідомлений/на/ні про включення до бази персональних даних Клієнта, про права, передбачені Законом України «Про захист персональних даних», про мету збору даних та осіб, яким передаються Персональні дані. Укладенням цього Договору Фактор підтверджує наявність згоди фізичних осіб, чії персональні дані передаються Клієнту для та/або у зв'язку з підписанням/виконанням цього Договору, на передачу Клієнтом та обробку Клієнтом Персональних даних Власників персональних даних із метою зазначеною в підпунктах 1-4 п. 9.1 даного Договору.

10. Листування між Сторонами

- 10.1. Оскільки в цьому Договорі не зазначено іншого, всі повідомлення та інші заяви, пов'язані з даним Договором повинні мати письмову форму та будуть вважатися правильно відправленими при умові збереження письмової форми та особистої доставки чи через визначену кур'єрську фірму, що надає цілодобові послуги, або рекомендованим листом (з попередньо сплаченою пересилкою та письмовим підтвердженням про отримання) відповідній Стороні на зазначену нижче адресу:

Для Клієнта:

_____

Для Фактора:

_____

11. Відповідальність Сторін і вирішення спорів

- 11.1. У випадку будь-яких спорів, що виникають між Сторонами у зв'язку з укладенням, тлумаченням, виконанням та правовими наслідками Договору чи будь-якого з його положень, Сторони намагаються вирішити спір шляхом переговорів.
- 11.2. Всі спори чи претензії, що випливають з Договору, в тому числі ті, що стосуються його порушення, розірвання, тлумачення чи недійсності, у разі неможливості їх вирішення шляхом переговорів протягом **30 (тридцяти) календарних днів** від дати виникнення цього спору, будуть розглядатись компетентним господарським судом України.

12. Заключні положення

- 12.1. Договір набирає чинності з моменту його підписання уповноваженими представниками Сторін, та діє до повного його виконання Сторонами.
- 12.2. Зміни до Договору можуть бути внесені виключно шляхом підписання Сторонами додаткової угоди до цього Договору.
- 12.3. Даний Договір є наслідком повного порозуміння Сторін і заміняє всі попередньо складені Сторонами у будь-якій формі заяви, що стосуються предмету Договору.
- 12.4. Якщо будь-яке положення Договору було визнане недійсним чи невиконаним, інші положення цього Договору залишаються дійсними. У такому випадку Сторони Договору приймають нові положення замість положень, які визнані недійсними чи невиконаними.
- 12.5. Сторони є платниками податку на прибуток на загальних підставах, передбачених Податковим кодексом України.
- 12.6. Договір складений в двох однакових примірниках (по одному для кожної зі Сторін).
- 12.7. Всі Додатки та Додаткові угоди до Договору складають його невід'ємну частину.
- 12.8. Після підписання Сторонами цього Договору всі попередні переговори між ними, листування, попередні угоди та протоколи про наміри з питань, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають юридичну силу.
- 12.9. Взаємовідносини Сторін, не врегульовані цим Договором, регулюються діючим Законодавством України.

- 12.10. Використання при вчиненні цього Договору, а також оформлення будь-яких документів, пов'язаних з його виконанням, факсимільного відтворення підпису за допомогою засобів механічного або іншого копіювання (в т.ч. використання факсиміле), електронно-числового підпису або іншого аналога власноручного підпису не допускається.
- 12.11. Сторони повідомляють одна одну про зміну їх місцезнаходження, банківських реквізитів, зміни у наданих для укладення та виконання цього Договору документах протягом не більш як 10 (десяти) робочих днів з дня відповідних змін.

13. Адреси та реквізити Сторін:

Клієнт:

_____

Адреса: _____

_____

_____

Фактор:

_____

Адреса: _____

_____

_____

Окремий звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року

	Примітки	2020	2019
Процентні доходи	4, 24	4,962,915	5,092,574
Процентні витрати	4, 24	(1,386,122)	(1,653,327)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти	4	3,576,793	3,439,247
Комісійні доходи	6, 24	1,684,106	1,696,120
Комісійні витрати	6, 24	(506,572)	(393,261)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	24	295,785	258,222
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	24	89,887	81,431
Чистий прибуток від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		79,306	43,502
Чистий збиток від модифікації фінансових активів		(18,917)	(12,884)
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	5, 24	(836,210)	(145,694)
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за іншими операціями		(202,707)	(46,447)
Інші доходи	24	104,883	162,643
Чистий непроцентний дохід		689,561	1,643,632
Операційний дохід		4,266,354	5,082,879
Операційні витрати	7, 24	(2,147,005)	(1,988,513)
Прибуток до оподаткування		2,119,349	3,094,366
Витрати з податку на прибуток	8	(385,627)	(557,610)
Чистий прибуток за рік		1,733,722	2,536,756
Інші сукупні доходи/(збитки)			
Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків:			
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		63,364	(17,087)
Інші сукупні доходи/(збитки)		63,364	(17,087)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ПРИБУТКІВ ЗА РІК		1,797,086	2,519,669
Прибуток на акцію			
Середньозважена кількість простих акцій в обігу		499,238	499,238
Базисний та розбавлений прибуток на акцію, в українських гривнях		3,473	5,081

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

29 березня 2021 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

29 березня 2021 року

Додаток Е

Окремий звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2020 року

	Примітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	9	3,510,420	3,139,593
Кошти в банках	10, 24	13,628,078	4,308,470
Кредити клієнтам	11, 24	27,638,193	25,311,393
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12	6,602,257	3,612,465
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13	5,901,418	7,212,296
Інвестиції в дочірню компанію	14	139,143	139,143
Основні засоби та нематеріальні активи	15	734,358	568,882
Активи з права користування	16	446,685	191,858
Поточні активи з податку на прибуток		90	64
Відстрочені активи з податку на прибуток	8	76,544	38,747
Інвестиційна нерухомість		27,857	28,152
Інші активи	17, 24	219,864	230,260
ВСЬОГО АКТИВІВ		58,924,907	44,781,323
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	18, 24	399	567,801
Рахунки клієнтів	19, 24	47,838,522	35,401,926
Орендні зобов'язання	20	450,684	174,425
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		81,304	84,827
Інші зобов'язання	21, 24	982,437	777,869
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		49,353,346	37,006,848
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	22	6,186,023	6,186,023
Емісійний дохід	22	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	22	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		113,960	50,596
Нерозподілений прибуток/(накопичений дефіцит)		1,630,209	(103,513)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		9,571,561	7,774,475
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		58,924,907	44,781,323

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

29 березня 2021 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

29 березня 2021 року

Додаток Ж

Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року

	Примітки	2020	2019
РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Проценти отримані		5,896,396	4,682,994
Проценти сплачені		(1,396,911)	(1,581,563)
Комісійні доходи отримані		1,684,106	1,696,120
Комісійні витрати сплачені		(506,572)	(393,261)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами		200,024	234,258
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами		80,170	84,424
Інші доходи отримані		120,704	158,840
Операційні витрати сплачені		(1,873,304)	(1,698,789)
Рух грошових коштів від операційної діяльності до змін операційних активів та зобов'язань		4,204,613	3,183,023
Зміни операційних активів та зобов'язань:			
Зменшення/(збільшення) коштів у банках		473,403	(483,557)
Збільшення кредитів клієнтам		(2,629,836)	(4,147,750)
Зменшення/(збільшення) інших активів		17,321	(68,134)
(Зменшення)/збільшення коштів банків та інших фінансових установ		(189,987)	187,026
Збільшення рахунків клієнтів		9,191,551	10,434,482
(Зменшення)/збільшення інших зобов'язань		(163,801)	160,849
Грошові кошти отримані від операційної діяльності до оподаткування		10,903,264	9,265,939
Податок на прибуток сплачений		(426,973)	(206,813)
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		10,476,291	9,059,126
РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ВІД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Придбання основних засобів, нематеріальних активів		(307,289)	(197,413)
Надходження від реалізації основних засобів та нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості		34,412	11,931
Придбання інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(39,510,646)	(36,760,367)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		36,909,323	34,252,812
Придбання інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		(508,551,359)	(112,055,300)
Надходження від погашення інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		509,850,000	108,521,000
Чистий відплив грошових коштів від купівлі підприємства	14	-	(139,143)
Чисті грошові кошти використані в інвестиційній діяльності		(1,575,559)	(6,366,480)

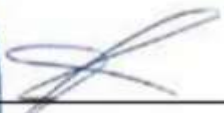
	Примітки	2020	2019
РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Надходження кредитів, отриманих від міжнародних фінансових установ	18	-	367,935
Погашення кредитів, отриманих від міжнародних фінансових установ	18	(367,982)	-
Погашення орендних зобов'язань		(147,237)	(154,803)
Чисті грошові кошти (використані)/отримані в фінансовій діяльності		(515,219)	213,132
Вплив змін курсів іноземних валют на грошові кошти та їх еквіваленти		1,778,325	(758,703)
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		10,163,838	2,147,075
Грошові кошти та їх еквіваленти, на початок року	9	6,974,660	4,827,585
Грошові кошти та їх еквіваленти, на кінець року	9	17,138,498	6,974,660

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
 Голова Правління

29 березня 2021 року

Наталія Дюба
 Головний бухгалтер

29 березня 2021 року

Додаток 3

Окремий звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

	Примітки	2019	2018
Процентні доходи	4, 25	5,092,574	4,133,371
Процентні витрати	4, 25	(1,653,327)	(1,226,343)
Чистий процентний дохід до формування резерву на покриття збитків від знецінення активів, за якими нараховуються проценти	4	3,439,247	2,907,028
Комісійні доходи	6, 25	1,696,120	1,445,122
Комісійні витрати	6, 25	(393,261)	(297,109)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	25	175,484	152,056
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	25	164,169	164,224
Чистий прибуток від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		43,502	5,570
Чистий збиток від модифікації фінансових активів		(12,884)	(20,320)
Формування резерву на покриття очікуваних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	5, 25	(145,694)	(393,928)
(Формування)/розформування резерву на покриття очікуваних збитків за іншими операціями		(46,447)	4,344
Інші доходи	25	162,643	97,632
Чистий непроцентний прибуток		1,643,632	1,157,591
Операційний прибуток		5,082,879	4,064,619
Операційні витрати	7, 25	(1,988,513)	(1,662,895)
Прибуток до оподаткування		3,094,366	2,401,724
Витрати з податку на прибуток	8	(557,610)	(427,414)
Чистий прибуток за рік		2,536,756	1,974,310
Інші сукупні (збитки)/доходи			
Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків:			
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(17,087)	65,465
Інші сукупні (збитки)/доходи		(17,087)	65,465
Всього сукупних прибутків за рік		2,519,669	2,039,775
Прибуток на акцію			
Середньозважена кількість простих акцій в обігу		499,238	499,238
Базисний та розбавлений прибуток на акцію, в українських гривнях		5,081	3,955

Затверджено до випуску керівником АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

26 березня 2020 року

Наталя Дюба
Головний бухгалтер

26 березня 2020 року

Додаток И

Окремий звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2019 року

	Примітки	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	9	3,139,593	2,320,458
Кошти в банках	10, 25	4,308,470	2,507,127
Кредити клієнтам	11, 25	25,311,393	22,059,052
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12	3,612,465	1,102,220
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13	7,212,296	3,677,428
Інвестиції в дочірні компанії	14	139,143	-
Основні засоби та нематеріальні активи	15	568,882	478,898
Активи з права користування	16	191,858	-
Поточні активи з податку на прибуток		64	127,402
Відстрочені активи з податку на прибуток	8	38,747	177,315
Інвестиційна нерухомість		28,152	39,381
Інші активи	17, 25	230,260	267,857
ВСЬОГО АКТИВІВ		44,781,323	32,757,138
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	18, 25	567,801	441
Рахунки клієнтів	19, 25	35,401,926	26,855,632
Орендні зобов'язання	20	174,425	-
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		84,827	-
Інші зобов'язання	21, 25	777,869	646,259
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		37,006,848	27,502,332
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	22	6,186,023	6,186,023
Емісійний дохід	22	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	22	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		50,596	67,683
Накопичений дефіцит		(103,513)	(2,640,269)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		7,774,475	5,254,806
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		44,781,323	32,757,138

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

26 березня 2020 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

26 березня 2020 року

Додаток К

Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

	Примітки	2019	2018
Рух грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		4,682,994	4,067,586
Проценти сплачені		(1,581,563)	(1,235,182)
Комісійні доходи отримані		1,696,120	1,445,122
Комісійні витрати сплачені		(393,261)	(297,109)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами		236,336	227,450
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами		167,162	166,613
Інші доходи отримані		158,840	78,053
Операційні витрати сплачені		(1,698,789)	(1,507,226)
Рух грошових коштів від операційної діяльності до змін операційних активів та зобов'язань		3,267,839	2,945,307
Зміни операційних активів та зобов'язань:			
Збільшення коштів в банках		(483,557)	-
Збільшення кредитів клієнтам		(4,147,750)	(5,442,089)
Збільшення інших активів		(68,134)	(33,918)
Збільшення коштів банків		187,026	4,139
Збільшення рахунків клієнтів		10,434,482	1,386,129
Збільшення інших зобов'язань		160,849	40,557
Грошові кошти отримані/(використані) від операційної діяльності до оподаткування		9,350,755	(1,099,875)
Податок на прибуток сплачений		(206,813)	-
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		9,143,942	(1,099,875)
Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів, нематеріальних активів		(197,413)	(159,284)
Надходження від реалізації основних засобів та нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості		11,931	4,891
Придбання інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(36,760,367)	(23,144,576)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		34,252,812	22,766,422
Придбання інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		(112,055,300)	(98,270,000)
Надходження від погашення інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		108,521,000	99,050,003
Чистий відплив грошових коштів від купівлі підприємства	14	(139,143)	-
Чисті грошові кошти (використані)/отримані в інвестиційній діяльності		(6,366,480)	247,456

	Примітки	2019	2018
Рух грошових коштів від фінансової діяльності			
Надходження позикових коштів від міжнародних фінансових організацій		367,935	-
Погашення орендного зобов'язання		(154,803)	-
Чисті грошові кошти використані в фінансовій діяльності		213,132	-
Вплив змін курсів іноземних валют на грошові кошти та їх еквіваленти		(843,519)	(206,328)
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		2,147,075	(1,058,747)
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на початок року	9	4,827,585	5,886,332
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на кінець року	9	6,974,660	4,827,585

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

26 березня 2020 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

26 березня 2020 року

Додаток Л

Окремий звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Процентні доходи	4, 26	4,133,371	3,035,594
Процентні витрати	4, 26	(1,226,343)	(1,087,530)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти		2,907,028	1,948,064
Комісійні доходи	6, 26	1,488,810	1,154,533
Комісійні витрати	6, 26	(345,284)	(216,492)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	7, 26	152,056	272,930
Чистий прибуток / (збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами	8	164,224	(66,247)
Чистий прибуток / (збиток) від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		5,570	(10,581)
Чистий збиток від модифікації фінансових активів		(20,320)	
Формування резерву на покриття очікуваних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	5, 26	(393,928)	(393,649)
Розформування / (формування) резерву на покриття очікуваних збитків за іншими операціями	5	4,344	(26,769)
Інші доходи	26	53,944	66,442
Чистий непроцентний прибуток		1,109,416	780,167
Операційний прибуток		4,016,444	2,728,231
Операційні витрати	9, 26	(1,614,720)	(1,463,348)
Прибуток до оподаткування		2,401,724	1,264,883
Витрати з податку на прибуток	10	(427,414)	(243,518)
Чистий прибуток за рік		1,974,310	1,021,365
Інші сукупні доходи / (збитки)			
Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків:			
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		65,464	56,288
Вплив зміни справедливої вартості на відстрочений податок на прибуток		—	(8,586)
Інші сукупні доходи		65,464	47,702
Всього сукупних прибутків за рік		2,039,774	1,069,067
Прибуток на акцію			
Середньозважена кількість простих акцій в обігу	11	499,238	499,238
Базисний та розбавлений прибуток на акцію в українських гривнях	11	3,955	2,046

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені:

Тамаш Хан-Ковач
Голова Правління

27 березня 2019 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

27 березня 2019 року

Додаток М

Окремий звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2018 року

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	12	2,320,458	2,182,720
Кошти в банках	13, 26	2,507,127	3,703,612
Кредити клієнтам	14, 26	22,059,052	17,488,991
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	15	1,102,220	685,297
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	16	3,677,428	4,458,228
Основні засоби та нематеріальні активи	17	478,898	405,146
Поточні активи з податку на прибуток		127,402	179,705
Відстрочені активи з податку на прибуток	10	177,315	467,237
Інвестиційна нерухомість	18	39,381	39,038
Інші активи	19, 26	267,857	222,424
ВСЬОГО АКТИВІВ		32,757,138	29,832,398
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	20, 26	441	479
Рахунки клієнтів	21, 26	26,855,632	25,672,913
Інші зобов'язання	22, 26	646,259	529,031
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		27,502,332	26,202,423
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	23	6,186,023	6,186,023
Емісійний дохід	23	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	23	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		67,683	2,219
Накопичений дефіцит		(2,640,269)	(4,199,636)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		5,254,806	3,629,975
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		32,757,138	29,832,398

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

27 березня 2019 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

27 березня 2019 року

Додаток Н

Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Рух грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		4,067,586	3,505,523
Проценти сплачені		(1,235,182)	(1,120,321)
Комісійні доходи отримані		1,488,810	1,154,533
Комісійні витрати сплачені		(345,284)	(216,492)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами		227,450	166,775
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами		166,613	(64,898)
Інші доходи отримані		34,365	75,751
Операційні витрати сплачені		(1,459,051)	(1,238,979)
Рух грошових коштів від операційної діяльності до змін операційних активів та зобов'язань		2,945,307	2,261,892
Зміни операційних активів та зобов'язань:			
Збільшення кредитів клієнтам		(5,442,089)	(3,085,503)
Збільшення інших активів		(33,918)	(43,824)
Збільшення/(зменшення) коштів банків		4,139	(71)
Збільшення рахунків клієнтів		1,386,129	3,343,381
Збільшення/(зменшення) інших зобов'язань		40,557	(136,570)
Грошові кошти (використані)/отримані від операційної діяльності до оподаткування		(1,099,875)	2,339,305
Податок на прибуток сплачений		—	—
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		(1,099,875)	2,339,305
Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів нематеріальних активів		(159,284)	(153,914)
Надходження від реалізації основних засобів та нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості		4,891	212,353
Придбання інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(23,144,576)	(23,120,160)

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Надходження від реалізації та погашення інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		22,766,422	24,022,042
Придбання інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		(98,270,000)	(85,714,000)
Надходження від погашення інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		99,050,003	83,864,004
Чисті грошові кошти отримані/(використані) в інвестиційній діяльності		247,456	(889,675)
Вплив змін курсів іноземних валют на грошові кошти та їх еквіваленти		(206,328)	444,125
Чисте (зменшення)/збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		(1,058,747)	1,893,755
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ на початок року	12	5,886,332	3,992,577
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ на кінець року	12	4,827,585	5,886,332

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

27 березня 2019 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

27 березня 2019 року

АНОТАЦІЯ

Ганусин А. А. Методика обліку та аналіз факторингових операцій в системі управління. *Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»*. Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II. Берегове, 2021.

Обсяг кваліфікаційної роботи складає 74 сторінок, робота включає: 16 рисунків, 16 таблиць, 7 формул, 59 використаних джерел, 12 додатків.

Ключові слова: облік, аналіз, управління, факторинг, фактор, факторант, факторингові послуги, факторингові операції.

Кваліфікаційна робота присвячена вивченню теоретичних аспектів та методичних підходів до обліку факторингових операцій в системі управління, а також здійснення їх аналізу.

Мета та завдання кваліфікаційної роботи полягає у теоретичному та практичному обґрунтуванні методики обліку та аналізу факторингових операцій в системі управління.

Об'єктом дослідження виступають факторингові операції АТ "ОТП Банк".

Предметом дослідження є теоретичні та практичні підходи облікового відображення факторингових операцій та їх аналіз в системі управління.

У кваліфікаційній роботі розкрито економічний зміст факторингових операцій; здійснено огляд нормативно-правового забезпечення обліку факторингових операцій; окреслено місце та роль аналізу факторингових операцій в ринкових умовах господарювання; доведено необхідність впровадження нової послуги – факторингу на фінансовому ринку України, як дієвого інструменту вирішення проблеми боргових зобов'язань; охарактеризовано методику бухгалтерського обліку факторингових операцій у фактора та факторанта; обґрунтовано напрями удосконалення облікового відображення факторингових операцій в системі управління; здійснено аналіз ефективності факторингових операцій в системі управління.

За результатами дослідження сформовано напрямки вдосконалення методики обліку і аналізу ефективності факторингових операцій. Рекомендації та пропозиції, викладені в кваліфікаційній роботі, спрямовані на використання в практичній діяльності АТ "ОТП Банк" та інших суб'єктів господарської діяльності.

ANNOTÁCIÓ

Hanuszin A.A. A faktoring műveletek számvitelének és elemzésének módszertana a vezetői rendszerben. Szakdolgozat a felsőoktatás első (alapképzési) szintjéhez a 071 "Számvitel és adóügy" szakterületen. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. Beregszász, 2021.

A szakdolgozat terjedelme 74 oldal, emellett: 16 ábrát, 16 táblázatot, 7 képletet, 59 felhasznált irodalmat és 12 mellékletet tartalmaz.

Kulcsszavak: számvitel, elemzés, irányítás, faktoring, faktor, faktorant, faktoring szolgáltatások, faktoring műveletek.

A kutatás elméleti szempontok és módszertani megközelítések tanulmányozásával foglalkozik a faktoring műveleteinek elszámolásával, helyükkel a vezetői rendszerben, valamint azok elemzésével.

A szakdolgozat célja és feladata a számviteli módszerek elméleti és gyakorlati megalapozásában és a faktoring műveletek vezetői rendszereken belüli elemzésében rejlik.

A kutatás objektuma az OTP Bank Nyrt. faktoring műveletei.

A szakdolgozat tárgya a faktoring műveletek elszámolásának elméleti és gyakorlati megközelítése és elemzése az vezetői rendszerben.

A kutatás feltárja a faktoring műveletek gazdasági tartalmát; a faktoring ügyletek könyvelésének szabályozási és jogi támogatásának felülvizsgálatát; felvázolja a faktoring műveletek elemzésének helyét és szerepét a piaci viszonyok között; bebizonyítja, hogy ezen új szolgáltatás, faktoring, bevezetésére van szükség Ukrajna pénzügyi piacán, amely hatékony eszköz az adósságkötelezettségek problémájának megoldására; jellemzi a számviteli műveleteket amelyekre szükség van a faktoring műveletek könyvelése során; megalapozza a fejlődés irányait a faktoring műveletek kimutatásában az vezetői rendszeren belül; kifejti a vezetői rendszerben a faktoring műveleteken belüli egy hatékonysági elemzést.

A szakdolgozat eredményei alapján sikerült kialakítani a számviteli módszerek és a faktoring műveletek hatékonyság elemzésének fejlesztési perspektíváit. Azon javaslatok és észrevételek, amelyeket a szakdolgozat tartalmaz elsősorban gyakorlati alkalmazásra szánandók az OTP Bank Nyrt. vagy más gazdasági egységek tevékenységében.

SUMMARY

Hanusyn A. A. Accounting methods and analysis of factoring operations in the management system. Diploma thesis for the first (bachelor's) degree of higher education in field 071 "Accounting and taxes". Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rakoczi II. Berehove, 2021.

The scope of the thesis is 74 pages, work includes: 16 pictures, 16 tables, 7 formulas, 59 used sources, 12 applications.

Key words: accounting, analysis, management, factoring, factor, faktorant , factoring services, factoring operations.

The diploma thesis is devoted to the study of theoretical aspects and methodological approaches to the accounting of factoring operations in the management system, as well as their analysis.

The purpose and goal of the diploma thesis are the theoretical and practical justification of accounting methods and analysis of factoring operations in the management system.

The object of the study is the factoring operations of JSC "OTP Bank".

The subject of research is theoretical and practical approaches to accounting of factoring operations and their analysis in the management system.

The diploma thesis reveals the economic content of factoring operations; a review of regulatory and legal support for accounting of factoring transactions was reviewed; the place and role of analysis of factoring operations in market conditions were outlined; the necessity of introduction of a new service - factoring in the financial market of Ukraine as an effective tool for solving the problem of debt obligations was proved; the method of accounting of factoring operations in the factor and the faktorant was characterized; the directions of improvement of accounting reflection of factoring operations in the management system were substantiated; an analysis of the effectiveness of factoring operations in the management system was performed.

According to the results of the research, the directions of improving the technique of accounting and analysis of the efficiency of factoring operations are being formed. The recommendations and suggestions given in the diploma thesis are focused on the practical use of JSC "OTP Bank" and other business entities.

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1007901255

Дата перевірки:
18.05.2021 00:55:37 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
18.05.2021 13:28:37 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: Ганусин А. Дипломна робота 16.05.2021 +++

Кількість сторінок: 68 Кількість слів: 12446 Кількість символів: 94213 Розмір файлу: 1.14 MB ID файлу: 1007994247

27.1% Схожість

Найбільша схожість: 3.06% з Інтернет-джерелом (https://www.otpbank.com.ua/pdf/annual_reports/2011.pdf)

27.1% Джерела з Інтернету

806

Сторінка 70

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0.27% Цитат

Цитати

1

Сторінка 71

Посилання

1

Сторінка 71

0% Вилучень

Деякі джерела вилучено автоматично (фільтри вилучення: кількість знайдених слів є меншою за 8 слів та 0%)

0% Вилучення з Інтернету

2

Сторінка 72

Немає вилучених бібліотечних джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

11